

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 2844/05
01.03.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Драгише Слијепчевића, председника већа, Љиљане Ивковић-Јовановић, Слободана Спасића, Снежане Андрејевић и Слађане Накић-Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене ББ, чији је пуномоћник БВ, адвокат, и БГ, адвокат, ради утврђења ништавости уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Окружног суда у Сремској Митровици Гж. бр. 926/05 од 21. 7. 2005. године, у седници одржаној дана 1. 3. 2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Окружног суда у Сремској Митровици Гж. бр. 926/05 од 21. 7. 2005. године, тако што се жалба тужиоца изјављена против пресуде Општинског суда у Руми П.бр. 158/04 од 25. 4. 2005. године ОДБИЈА као НЕОСНОВАНА, и цитирана првостепена пресуда ПОТВРЂУЈЕ.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Руми П.бр. 158/04 од 25. 4. 2005. године, ставом I изреке одбијен је тужбени захтев за утврђење ништавости уговора о доживотном издржавању закљученог дана 8. 8. 2003. године између ПП као примаоца издржавања и тужене као даваоца издржавања, овереног код суда у Руми под ПЗ. 172/03 од 8. 8. 2003. године, као и захтев да се $\frac{1}{2}$ дела некретнине уписаних у з.к.ул.бр. аа К.О. ВВ и то парцела бр. бб изграђено грађевинско земљиште 04, 66 м² на коме је саграђена зграда у ВВ, ГГ, сматра заоставштином сада пок. ПП, и одбијен је захтев за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом II изреке обавезан је тужилац да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 36.000,00 динара.

Побијаном пресудом Окружног суда у Сремској Митровици Гж. бр. 926/05 од 21. 7. 2005. године жалба тужиоца је уважена, па је пресуда Општинског суда у Руми преиначена и то тако што је захтев тужиоца усвојен у целости и утврђено је да је ништав уговор о доживотном издржавању закључен дана 8. 8. 2003. године између ББ, као примаоца издржавања и тужене као даваоца издржавања, оверен код Општинског суда у Руми под бр. РЗ. 172/03 од 8. 8. 2003. године и утврђено је да $\frac{1}{2}$ дела некретнина уписаних у зк.ул. аа К.О. ВВ парцела бр. бб изграђено грађевинско земљиште од 4а и 56 м² на коме је саграђена кућа ГГ, сматра заоставштином сада пок. ПП.

Против наведене другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је, на основу члана 403. ЗПП "Сл. гл. РС" бр.125/04 (раније члана 386.ЗПП), испитао побијану пресуду и нашао :

Ревизија је основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је рођени брат сада пок. ПП, а тужена је супруга пок. ПП, са којим је живела у браку 49. година. Пок. ПП и тужена су закључили 8.8.2003. године два уговора о доживотном издржавању са истом садржином. Разлика у тим уговорима је што је у једном (спорном) уговору пок. ПП, прималац издржавања, а тужиља давалац издржавања, а у другом је тужена прималац издржавања, а пок. ПП давалац издржавања. Приликом закључења уговора уговорне странке су, између осталог, пред судијом која је сачињавала записник о закључењу уговора, изјавиле да немају наследнике првог наследног реда, да желе да обезбеде једна другу и да они буду искључиви наследници и власници стамбене зграде ГГ чији су били сувласници у по $\frac{1}{2}$ дела према стању у јавним књигама, чији је пренос за случај смрти уговорен на даваоца издржавања. То исто су изјавили и адвокату који је претходно сачинио те уговоре. Спорним уговором давалац издржавања – тужена се обавезала да ће се старати о пок. ПП (неговати га, обезбедити исхрану, хигијену лечење и др), а након смрти и сахранити, а пок. ПП се обавезао да ће јој након своје смрти оставити у наслеђе своју $\frac{1}{2}$ дела предметне непокретности. Након лабораторијске анализе крви сада пок. ПП дате 24. 9. 2003. године, уговарачи су сазнали да пок. ПП болује од леукемије, због чега се лечио на Клиници, где је дана __ 2003. године преминуо. У моменту сачињавања уговора уговарачи су били срчани болесници. Пок. ПП се лошије осећао. О њему је бринула тужена-обављала је домаће послове, пресвлачила га ноћу због презнојавања, ишла са њим код лекара. Обоје су били у пензији и примали девизну и динарску пензију, па им у време закључења предметног уговора није била неопходна помоћ трећих лица.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца као

на основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован, а другостепени суд је ту одлуку преиначио и усвојио тужбени захтев као основан.

Пре свега, на основу изјаве адвоката а затим и судије, који су учествовали у закључењу предметног уговора, другостепени суд је извео закључак да је воља уговорних странака у време закључења уговора била да $\frac{1}{2}$ дела непокретности - зграде и земљишта у ВВ која је предмет обавезе пок. ПП, примаоца издржавања, за случај његове смрти, остане другом брачном другу. Уговор су странке, пошто нису имале деце, закључиле у циљу изигравања њихових законских наследника, а не у циљу издржавања примаоца издржавања - пок. ПП. Зато је другостепени суд нашао да је уговор закључен супротно члану 194. ЗОН-а, због чега је, у смислу члана 103. ЗОО, ништав.

Врховни суд налази да је побијаном одлуком другостепеног суда погрешно примењено материјално право - одредбе члана 194. ЗОН-а и члан 103. ЗОО-а.

Правилно је првостепени суд на основу утврђеног чињеничног стања извео закључак да спорни уговор није, у смислу члана 203. ЗОН-а, апсолутно ништав, пошто странке у тренутку његовог закључења нису знале да пок. ПП болује од леукемије, већ су за ту болест сазнале после анализе крви пок. ПП 24. 9. 2003. године. Такође, правилан је закључак првостепеног суда да спорни уговор није закључен у циљу изигравања наследника јер су уговорне странке, с обзиром на своје услове живота у дугогодишњој брачној заједници у којој нису имале деце, могле да издржавају једна другу, што су, како је утврђено, и чиниле. Та тврдња тужбе није потврђена резултатима поступка, јер из утврђених чињеница произилази да је обавеза издржавања била стварно, а не фиктивно уговорена. Стога је њихова воља у време закључења уговора била да издржавају једна другу. На то указује и чињеница да су истог дана уговорне странке закључиле два уговора исте садржине, с тим што је у једном (спорном) уговору тужена давалац издржавања, а пок. ПП прималац издржавања, а у другом уговору је прималац издржавања тужена, а пок. ПП, давалац издржавања. То, при утврђеној чињеници да странке у време закључења уговора нису знале за болест сада пок. Стјепана, не указује да је њихова воља била да изиграју законске наследнике иза смрти било ког од уговарача. Уговор о доживотном издржавању закључен између брачних другова није противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима (чл. 103. став 1. ЗОО), нити је искључен у имовинским односима између брачних другова у смислу чл. 326, 29. став 1. и 30. Закона о браку и породичним односима. Стога нема правног основа за закључак да је спорни уговор апсолутно ништав.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредбе из чл. 361. став 2. тачка 9.ЗПП ("Сл. гл. РС" бр. 125/04) раније чл. 354. став 2. тач. 11.ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Пресуда садржи све што је потребно да би се могла испитати.

Остали наводи ревизије који се односе на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, према одредби члана 398. став 2. ЗПП- "Сл.гл.РС" бр. 125/04 (раније чл. 385. став 3. ЗПП), не могу бити разлог ревизије.

Стога је, Врховни суд преиначио другостепену пресуду и одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду.

На основу члана 407. став 1. сада важећег ЗПП- "Сл. гл. РС" бр. 125/04, (раније члана 395. став 1. савезног ЗПП-а), Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија,

Драгиша Слијепчевић, с.р

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

мз